

Sociologický ústav AV ČR, v.v.i., Ústav experimentální botaniky AV ČR, v.v.i.
a Centrum globálních studií Filosofického ústavu AV ČR
zvou na online workshop

Potravinová bezpečnost a udržitelnost v globálním rámci

18. listopadu 2020
online 14:00–16:30

Podle statistik OSN se každý rok na světě vyhodí zhruba třetina potravinové produkce, tedy 1,3 miliardy tun jídla. To je množství, které by dokázalo nasytit až 3 miliardy lidí. Téměř miliarda lidí přitom na světě trpí hladem a podvýživou. Důsledky těchto rozporů jsou nejen zdravotní, ekonomické a politické, ale i ekologické: výroba jídla, a to zejména živočišná, patří mezi odvětví s největším nepříznivým dopadem na životní prostředí. Jaká opatření je potřeba učinit k zajištění lepší distribuce potravin a potravinové udržitelnosti ve státním, mezinárodním a globálním rámci? Jakých řešení je možné dosáhnout na individuální úrovni? A jaká jsou jejich možná úskalí z hlediska vlivu na životní prostředí i lokální pospolitosti?

Online workshop se zaměří na aktuální téma zdrojů potravinové bezpečnosti a jejich zemědělské a společenské souvislosti. Téma bude prezentováno v rámci interdisciplinární spolupráce mezi experimentální botanikou a společenskými vědami.

Program

14:00–14:15

Zahájení online setkání

14:20–14:45

Plýtvání potravinami jako lokální i globální problém

Mgr. Radka Hanzlová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR

Plýtvání potravinami je celosvětový problém, který má dopady jak ekonomické, ekologické, tak i sociální. Statistická data zároveň ukazují, že k největšímu plýtvání dochází na úrovni domácností a každý jedinec má tak možnost přispět k řešení tohoto problému. Co dělají proti plýtvání jídlem české domácnosti? Kolik jídla vyhazují? Jaký vztah mají k nakupování v akcích a výhodných baleních nebo k nedokonalým kusům ovoce a zeleniny? Jak česká veřejnost rozumí pojmům na obalech potravin? Nakupují čeští spotřebitelé biopotraviny a lokální potraviny? Příspěvek představí způsoby, kterými lze plýtvání potravinami snížit, a zároveň ukáže na datech z výzkumů CVVM, jak k němu přistupují české domácnosti.

14:50–15:15

Zabezpečování produkce banánů jako základní potraviny rovníkové Afriky

Mgr. Eva Hřibová, Ph.D.

Ústav experimentální botaniky AV ČR

Banánovník je jednou z nejdůležitějších plodin tropických a subtropických oblastí světa a v rovníkové Africe představuje základní potravinu pro miliony lidí. Jeho

úroda je však ohrožována řadou chorob a škůdců. Jediným řešením je šlechtění a pěstování rezistentních odrůd. Ústav experimentální botaniky AV ČR ve spolupráci s pracovišti Mezinárodního ústavu pro tropické zemědělství v Ugandě a Tanzánii analyzuje genom banánovníku a jeho genetickou rozmanitost s cílem identifikovat genotypy vhodné pro šlechtění této plodiny a přispět k potravinové bezpečnosti v oblasti východní Afriky.

15:20–15:45

Potraviny nebo „otraviny“ budoucnosti? Udržitelná spotřeba a soběstačnost

PhDr. Marta Kolářová, Ph.D.

Sociologický ústav AV ČR

Příspěvek se zaměří na udržitelnou spotřebu potravin a její různé strategie: zelenou spotřebu, samozásobení biopotravinami (DIY), soběstačnost a komunitní formy spotřeby. Udržitelná spotřeba bude tematizována v rámci konceptu politického konzumerismu, který se projevuje jak v individuální rovině ve formě životního stylu, tak i na kolektivní úrovni jako hnutí, která udržitelnou spotřebu prosazují. Autorka představí kvalitativní sociologický výzkum „hnutí udržitelné spotřeby“ (potravinová suverenita, ekokomunity, permakultura a zero waste) v Česku.

15:50–16:15

Jsme to, co jíme. Stravovací návyky jako součást sporu o indický sekularismus

Mgr. Jiří Krejčík, Ph.D.

Centrum globálních studií, Filosofický ústav AV ČR

Ačkoli má Indie na světě nejvyšší procentuální zastoupení vegetariánů v populaci, zdaleka se nejedná o většinu obyvatelstva. Vegetariánství je navíc v nejlidnatější zemi světa silně kulturně podmíněno a největšími konzumenty i propagátory bezmasé stravy zůstávají převážně hinduisté z vyšších kast. Stravování tak není jen osobní preferencí, ale i vyjádřením politického názoru a příslušnosti k sociální skupině. Příspěvek představí roli jídla coby důležitého definičního znaku kasty či komunity i jeho význam jako součásti boje o kulturní hegemonii v současné Indii.

Prosíme, registrujte se do 16. 11. na emailu: jiri.krejcik@soc.cas.cz

Online workshop se koná v rámci spolupráce výzkumných programů Strategie AV21 Globální konflikty a lokální souvislosti a Potraviny pro budoucnost.